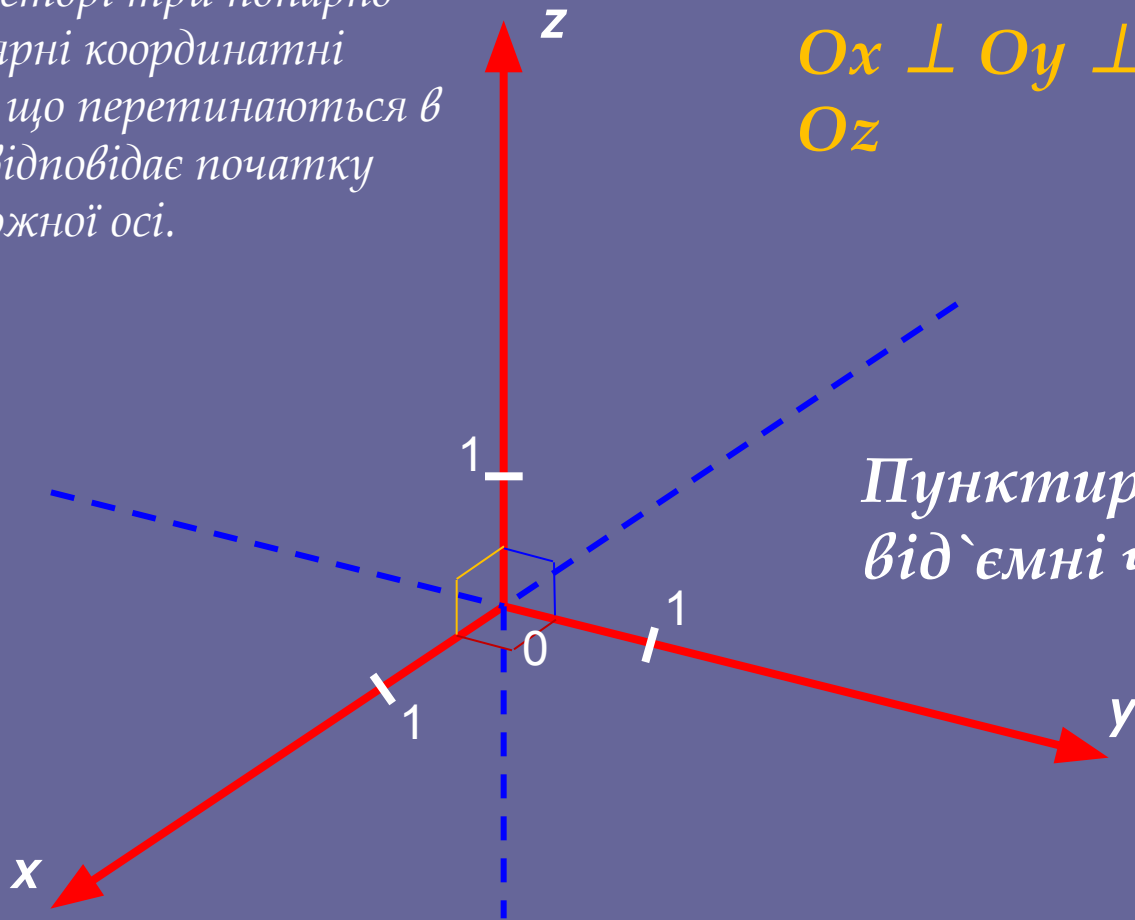

*Декартові
координати в
просторі.*

Р. Декарт
(1596-1650)

Оберем у просторі три попарно перпендикулярні координатні прямі x , y , z , що перетинаються в точці O , що відповідає початку координат кожної осі.

$Ox \perp Oy \perp Oz$

Пунктиром показані від'ємні частини осей.

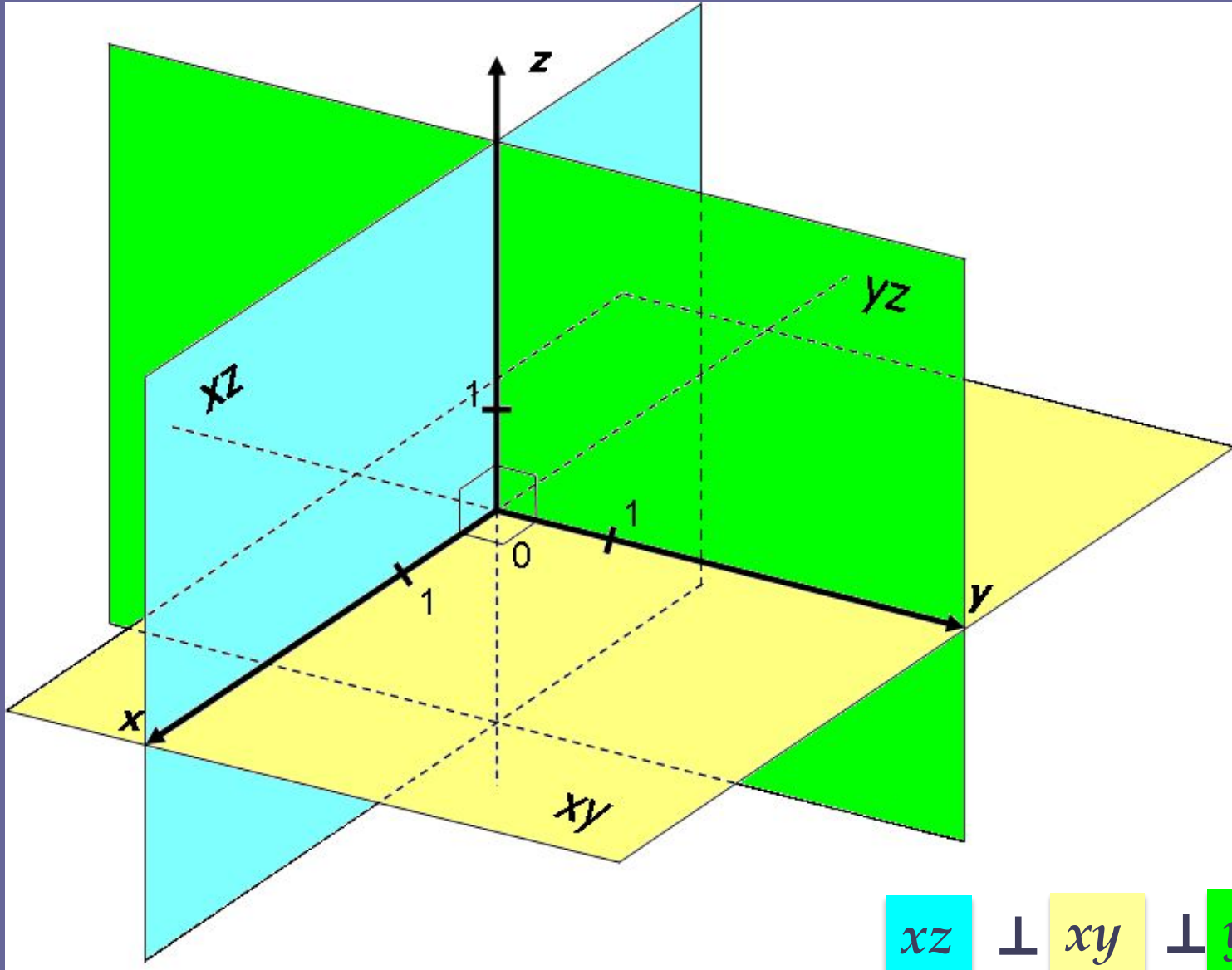
Координатні осі:

Ox – вісь абсцис

Oy – вісь ординат

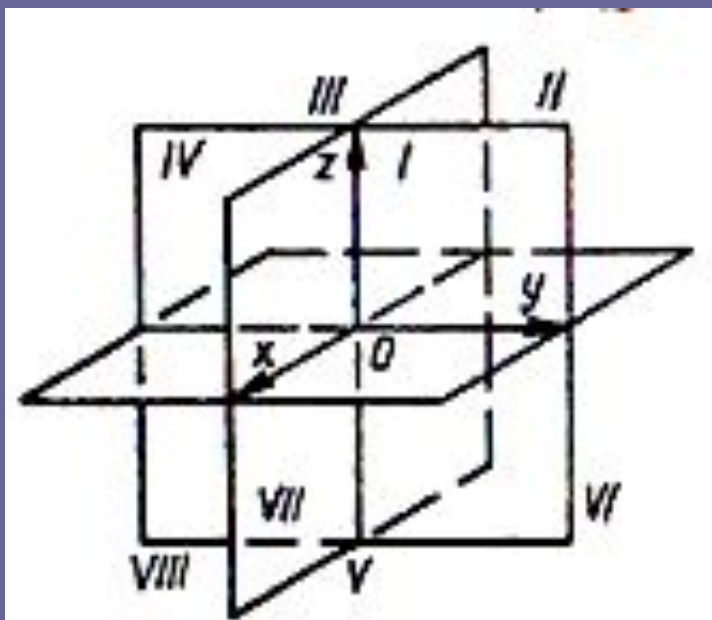
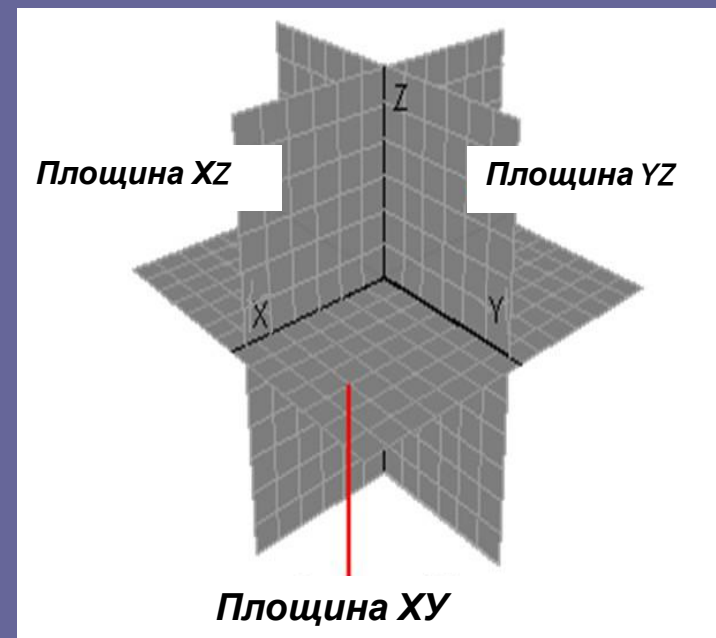
Oz – вісь аплікат

Координатні площини: (XOY), (XOZ), (YOZ)

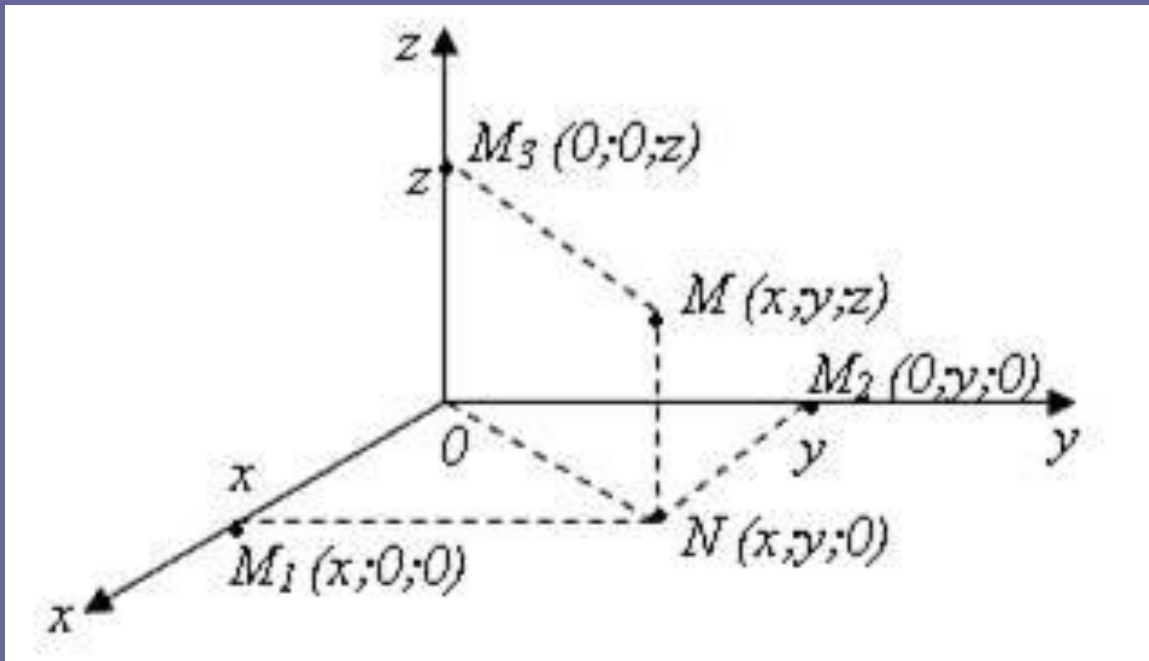
Координатні площини ділять простір на 8 частин – октанти

$$\begin{array}{cccc}
 I & \begin{cases} x > 0 \\ y > 0 \\ z > 0 \end{cases} & II & \begin{cases} x < 0 \\ y > 0 \\ z > 0 \end{cases} & III & \begin{cases} x < 0 \\ y < 0 \\ z > 0 \end{cases} & IV & \begin{cases} x > 0 \\ y < 0 \\ z > 0 \end{cases}
 \end{array}$$

$$\begin{array}{cccc}
 V & \begin{cases} x > 0 \\ y > 0 \\ z < 0 \end{cases} & VI & \begin{cases} x < 0 \\ y > 0 \\ z < 0 \end{cases} & VII & \begin{cases} x < 0 \\ y < 0 \\ z < 0 \end{cases} & VIII & \begin{cases} x > 0 \\ y < 0 \\ z < 0 \end{cases}
 \end{array}$$

Координати точки M у просторі визначає трійка координат $(x; y; z)$

$M(x; y; z)$

x - абсциса,

y - ордината,

z - апліката

Точка належить

$(x; 0; 0)$

Осі Ox

Площині xOy

$(x; y; 0)$

$(0; y; 0)$

Осі Oy

Площині xOz

$(x; 0; z)$

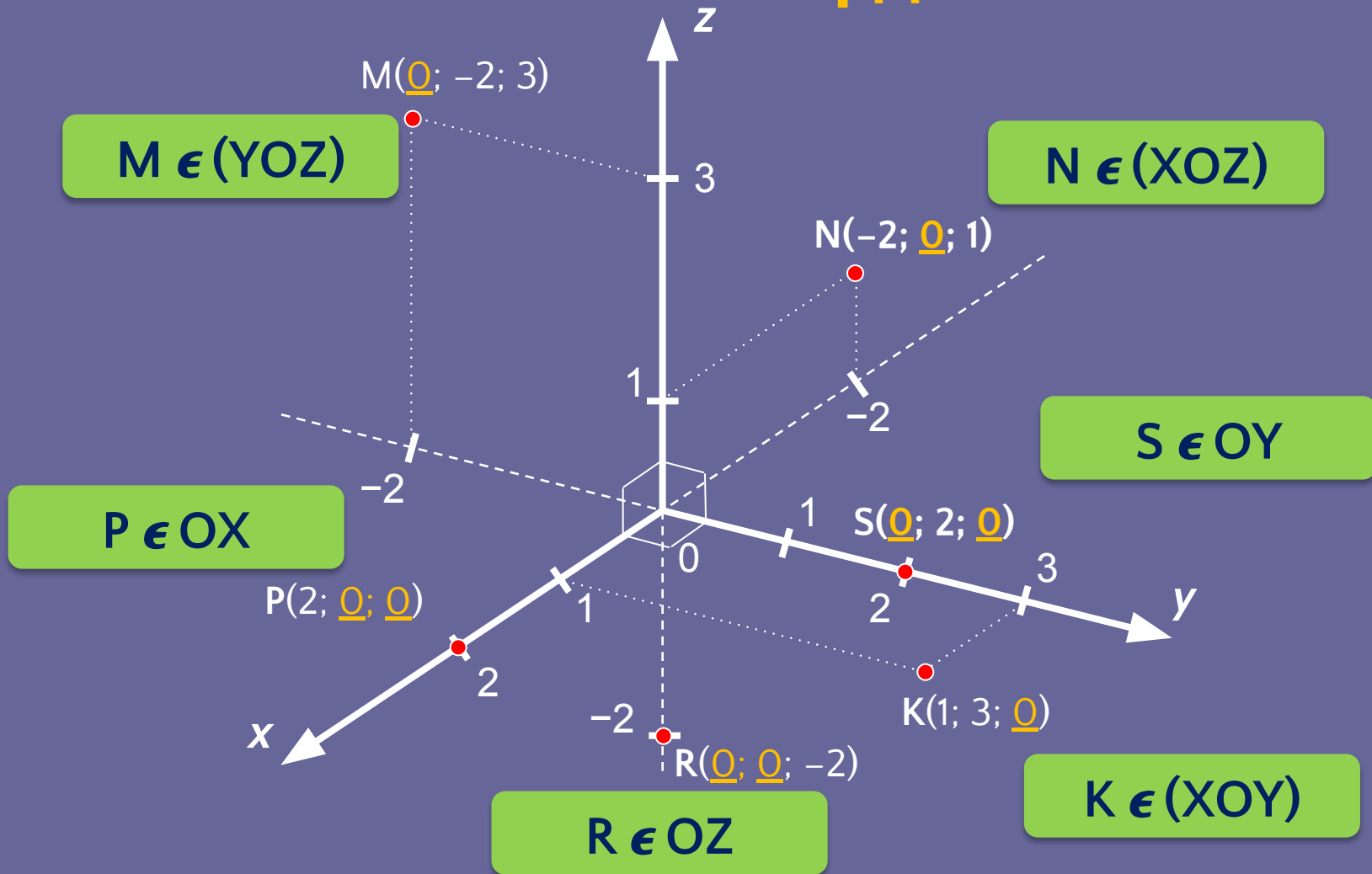
$(0; 0; z)$

Осі Oz

Площині zOy

$(0; y; z)$

Властивості координат точок:

Відстань між точками

$$A(x_1; y_1; z_1) \text{ і } B(x_2; y_2; z_2)$$

$$|AB| = \sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2 + (z_2 - z_1)^2}$$

Координати середини відрізка АВ, де

$$A(x_1; y_1; z_1) \text{ і } B(x_2; y_2; z_2),$$

AM = MB (M – середина відрізка)

$$M \left(\frac{x_1 + x_2}{2}; \frac{y_1 + y_2}{2}; \frac{z_1 + z_2}{2} \right)$$

Координати кінця $A(x_1; y_1; z_1)$ відрізка АВ,
через середину відрізка $M(x; y; z)$ і інший
кінець відрізка $B(x_2; y_2; z_2)$,

$$x_1 = 2x - x_2$$

$$y_1 = 2y - y_2$$

$$z_1 = 2z - z_2$$

Координати точки, яка ділить відрізок АВ

$A(x_1; y_1; z_1)$ і $B(x_2; y_2; z_2)$,

у відношенні

$$AM : MB = m : n$$

$$M \left(\frac{nx_1 + mx_2}{m+n}; \frac{ny_1 + my_2}{m+n}; \frac{nz_1 + mz_2}{m+n} \right)$$

Відстані в системі координат

від точки $A(x; y; z)$

Домашня робота:

Підручник ст. 195,

№ 19.1, 19.2, 19.7, 19.11,

19.13, 19.18, 19.19, 19.20,

19.21, 19.22, 19.45